

- *meeting point* – місце збору туристичної групи;
- *driver-guide* – водій, який також виконує функції екскурсовода;
- *shore excursion* – берегова екскурсія для туристів круїзів;
- *meet-and-greet* – зустріч гостей на місці прибуття;
- *hop-on hop-off tour* – автобусна екскурсія з можливістю виходу та повторної посадки.

Поділ туристичних термінів на окремі групи є умовним, оскільки багато з них можуть перетинатися між категоріями або бути використаними в різних контекстах. Так, наприклад, терміни *full board* і *B&B* можуть одночасно стосуватися як до розміщення в готелі, так і до ресторанного обслуговування. Аналогічно, слово *reservation* є багатофункціональним і застосовується у сферах готельного бронювання, харчування в закладах та організації екскурсій. (Прима, 2018, с. 62).

Отже, англомовна лексика туристичної сфери є динамічною та багатогранною. Вона не лише відображає сучасні реалії глобалізації, а й слугує важливим інструментом для покращення міжнародної комунікації. Знання цих термінів дозволяє туристам легше орієнтуватися в іншомовному середовищі та робить подорожі комфортнішими.

Література

- Прима, В. В. (2018) *Туристична термінологія : семантика і функціонування* : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т.
- Fox, R. (2008) English in tourism: a sociolinguistic perspective. *Tourism and Hospitality Management*, 14 (1), 13–22.

Mariia Hontar

Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University
Features of English Lexicon in Tourism Sphere

The article presents a semantic analysis of terminology in the tourism industry. Terminological units were grouped into seven lexical and semantic groups, united by common semantics and functional purpose: types of trips and tourism, tourism professionals, hotel accommodation, restaurant service, transport, excursions. Each group includes the corresponding lexical units.

Key words: *lexical and semantic groups, tourism, terminology, business tourism, term.*

Кирніс Н. І.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Науковий керівник – канд. філол. наук, доц. Воскобойник В. І.
<https://doi.org/10.33989/pnpu.791.c3265>

Лексико-семантичні характеристики готельної лексики

Готельний бізнес відіграє важливу роль для людства не тільки з точки зору подорожей, але й з точки зору покращення якості обслуговування та задоволення потреб найвимогливішого гостя. Однією із складових у забезпеченні якісного сервісу, на нашу думку, є вірне тлумачення та розуміння англійської готельної лексики. Саме тому, сьогодні серед сучасних досліджень стає актуальною проблема вивчення готельної лексики.

Метою дослідження є аналіз лексико-семантичних характеристик англомовної готельної лексики. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання**: описати процес системної організації лексики; здійснити класифікацію англомовної готельної лексики.

Мова – це складна система, що еволюціонує та сприяє спілкуванню між людьми. Одним із ключових аспектів вивчення мови є лексико-семантичне поле, концепція якого стала невід'ємною частиною сучасного мовознавства. Вона надає інструментарій для аналізу взаємозв'язку слів та їхнього значення в мові. У світі мови, де слова є будівельними блоками нашого вираження і розуміння, лексико-семантичне поле стає свого роду атласом, що допомагає нам розгадати таємниці лексичних зв'язків і семантичних закономірностей. Використання поняття лексико-семантичного поля надає ключі до структури мовного світу, розкриваючи внутрішні закони словесних відносин (Gadashova, 2023).

Системна організація лексики виявляється в наявності в ній об'єднань слів, що характеризуються деякими спільними значень. Такі об'єднання слів називаються лексико-семантичними парадигмами, а семантичні відносини між членами парадигми – парадигматичними відносинами.

Ідею поля вперше запропонував німецький вчений І. Трір. Він визначав семантичне поле як тісно пов'язаний розділ словника, що включає елементи, які охоплюють усю царину значення і ділить її на підрозділи. Незважаючи на критику з боку деяких учених, які вказували на суб'єктивність при виділенні меж поля (Alyjeva, 2023), ця теорія стала відправною точкою для формування нових підходів до структурування лексичного складу та дослідження змісту мови.

Лексико-семантичне поле в сучасному мовознавстві – це інструментарій для глибокого аналізу структури мови; розуміння внутрішніх зв'язків і семантичних відносин між словами дає змогу лінгвістам і дослідникам більш повно розкривати таємниці мови та її еволюції.

Нами було здійснено класифікацію термінів англомовної готельної лексики, в основу якої покладено семантичний критерій. Готельні терміни було взято із словника (Мальська та ін., 2015). Завдяки семантичному критерію вдалося виокремити тематичні групи готельної лексики. Здійснення поділу термінів таким методом полегшує процес їх впорядкування. Готельна лексика було поділена на шість макрополів: класифікація готелів, персонал готелю за відділами, функції відділів готелю, типи номерів, послуги та гостьовий цикл гостя в готелі. До кожного макрополя увійшли відповідні семантико-тематичні групи.

1. Макрополе “Класифікація готелів” поділене на сім семантико-тематичних груп:

1.1 за категорією: *five-star deluxe* – п'ятизірковий делюкс, *five-star* – п'ятизірковий, *four star* – чотиризірковий, *three-star* – тризірковий, *two star* – двохизірковий, *one-star* – одностірковий;

1.2 за місцем розташування: *commercial hotels* – комерційні готелі, *suburban hotels* – заміські готелі, *resort* – курортні готелі, *motels* – мотелі, *rotels* – ротелі, *floatels* – флотелі, *boatel* – ботелі, *transient hotels* – транзитні готелі;

1.3 за типом клієнтів: *hostels* – хостели, *old homes* – будинки для літніх людей, *hospital homes/hotels* – лікарняні будинки-готелі;

1.4 на основі величини, розмірів: *small hotels* – малі готелі, *medium hotels* – готелі середньої величини, *large hotels* – великі готелі, *extra large hotels* – дуже великі готелі, *mega hotels* – мега-готелі;

1.5 на основі типів харчування: *European plan (E.P.)* – європейського типу, *Continental plan (C.P.)* – континентального типу, *Modified American plan (M.A.P.)* – модифікованого американського типу, *American plan (A.P.)* – американського типу, *Bermuda plan* – бермудського типу, *inclusive plan* – інклюзивного типу;

1.6 на основі власності та афілійованості: *timeshare* – власність на час відпустки, *condominium hotels* – готелі спільної власності, *apart hotel* – апартамент-готель;

1.7 інші види готелів, які не відносяться ні до жодної із ознак: *heritage hotels* – історичні готелі, *boutique hotels* – бутик-готелі, *auberge, gasthof, herberge* – оберж, гастоф, герберг (аналоги заїжджих дворів), *casino hotels* – готелі-казино, *bed and breakfast hotels* – готелі типу “ліжко-сніданок”, *convention hotels* – конференц-готелі.

2. Макрополе “Персонал готелю за відділами” поділене на п'ять семантико-тематичних груп:

2.1 служба фронт-офісу: *front office manager* – менеджер служби фронт-офісу, *front office supervisor* – супервайзер фронт-офісу, *receptionist* – адміністратор, *information assistant* – асистент з питань інформації, *lobby manager* – лобі-менеджер, *bell captain* – керівник порт'є, *door man* – швейцар, *telephone supervisor* – телефонний диспетчер, *telephone operator* – оператор телефонного зв'язку, *bell boy* – посильний, *valet* – паркувальник;

2.2 служба хаускіпінгу: *executive house keeper* – керівник господарчої частини готелю, *public supervisor* – керівник у громадських місцях, *housemaid, chambermaid* – покоївка, *linen room supervisor* – завідувач білизняної, *laundry manager* – керівник пральні, *dry cleaner* – прибиральник, *head gardeners* – керівник садівників, *gardeners* – садівники, *attendance crew* – обслуговуючий персонал;

2.3 служба харчування та напоїв: *food & bev. manager* – менеджер служби харчування та напоїв, *restaurant manager* – менеджер ресторану, *senior waiter* – старший офіціант, *waiter* – офіціант, *stewards* – стюард, *executive chef* – шеф-кухар, *sous chef* – су-шеф, *station head cook* – старший кухар цеху, *chef* – кухар;

2.4 інженерна служба: *chief engineer* – головний інженер, *technician* – механік, *helpers* – помічники механіка, *plumber* – сантехнік, *electrician* – електрик;

2.5 служба по роботі із персоналом: *hr manager* – менеджер по роботі з персоналом, *clerical staff* – канцелярські працівники.

3. Макрополе “Функції відділів готелю” поділене на п'ять семантико-тематичних груп:

Reservation – відділ бронювання, *Reception* – відділ приймання, *Information* – інформаційний відділ, *Cash & bills* – відділ розрахунків, *Communication* – відділ комунікації, *Uniformed services* – відділ обслуговування, *concierges* – консьєржі.

3.1 функції відділу бронювання: *receiving the reservation request* – отримання запиту на бронювання, *processing the reservation request* – обробка запиту на бронювання, *maintaining and updating the reservation records* – ведення та оновлення записів бронювання, *preparing reservation reports* – підготовка звітів про бронювання;

3.2 функції відділу приймання: *receiving the guests* – прийом гостей, *completing the registration formalities* – завершення реєстраційних формальностей, *assigning the room* – призначення кімнати, *sending arrival notification slips to concerned departments* – надсилання листків сповіщень про прибуття до відповідних відділів;

3.3 функції інформаційного відділу: *maintaining resident guest rack* – обслуговування резидентів гостьової стійки, *handling guest room keys* – здача ключів від гостьових кімнат, *handling guest mails* – обробка гостьової пошти, *provide information to guest regarding hotel facilities, services* – надання гостям інформації про готель, послуги;

3.4 функції відділу розрахунків: *opening and maintaining guest folios* – відкриття та обслуговування гостьових листів, *posting room charges in the guest folio* – розміщення вартості номерів у гостьовому листі, *posting all credit charges in the guest folio* – опублікування всіх кредитних витрат у гостьовому листі, *posting all cash received from the guests* – оприбуткування всієї готівки, отриманої від гостя, *preparing bills at the time of check-out* – оформлення рахунків під час виїзду, *receiving the cash, travelers cheques, demand draft for account settlement* – прийом на рахунок готівки, дорожніх чеків, векселів до вимоги для розрахунку, *handling credit cards for settlement of guest account* – обробка кредитних карток для розрахунків за рахунками гостей, *foreign currency exchange* – обмін валюти;

3.5 функції консьєржів: *making reservations for dining in famous restaurants* – бронювання столиків у відомих ресторанах, *obtaining tickets for theater and sporting events* – отримання квитків на театральні та спортивні заходи, *arranging for* – організація транспортування.

4. Макрополе “Типи номерів” поділене на три семантико-тематичних групи:

4.1 типи номерів за принципом розміщення: *single room* – одномісний номер, *twin/double room* – двохмісний номер, *triple room* – трьохмісний номер, *quadruple room* – чотирьохмісний номер;

4.2 типи номерів за рівнем комфорту: *standard room* – стандартний номер, *superior room* – покращений номер, *deluxe room* – номер категорії делюкс, *family room* – сімейний номер, *suite* – номер категорії люкс, *junior suite* – номер категорії напівлюкс, *presidential suite* – президентський люкс;

4.3 типи номерів за виглядом із вікна: *sea view room* – номер з виглядом на море, *city view room* – номер з виглядом на місто, *garden view room* – номер з виглядом на сад, *patio view room* – номер з виглядом на внутрішній дворик, *pool view room* – номер з виглядом на басейн.

5. Макрополе “Послуги” поділене на три семантико-тематичних групи:

5.1 зручності у номері: *toiletries* – туалетне приладдя, *shampoo* – шампунь, *soap* – мило, *personal care* – засоби особистої гігієни, *hair dryer* – фен, *towel* – рушник, *bathrobe* – халат, *slippers* – капці, *linens* – постільна білизна, *bed single* – односпальне ліжко, *bed double* – двохспальне ліжко, *beds separated* – роздільні ліжка, *extra bed* – додаткове ліжко, *wardrobe* – шафа, *desk* – стіл, *TV* – телебачення, *air conditioner* – кондиціонер, *fridge* – холодильник, *shower* – душ;

5.2 послуги харчування: *OB (bed only)* – без харчування, *BB (bed & breakfast)* – тільки сніданок, *HB (half board)* – напівпансіон, двохранове харчування, *FB (full board)* – повний пансіон, трьоххранове харчування, *All inclusive* – все включено, *continental breakfast* – континентальний сніданок, *English breakfast* – англійський сніданок, *American breakfast* – американський сніданок, *menu* – харчування за меню, *a la carte* – меню, в якому кожна страва зі своєю окремою ціною, *complimentary breakfast* – безкоштовний сніданок;

5.3 інші послуги: *free of charge* – перелік безкоштовних послуг, *beach bar* – пляжний бар, *SPA zone* – СПА зона, *gym* – спортивний зал, *aero solarium* – аеросолярій, *ambulance/taxi call* – виклик швидкої допомоги, таксі, *animation services* – анімаційні послуги, *car parking facilities* – паркінг, *services for disabled* – послуги для інвалідів, *valet service* – послуга чистки та прасування одягу, *wake-up service* – послуга пробудки.

6. Макрополе “Гостьовий цикл гостя у готелі” поділене на три семантико-тематичних груп:

6.1 до прибуття у готель (reservation): види бронювання – *types of reservations*, попереднє бронювання – *tentative reservation*, бронювання у списку очікування – *waitlisted reservations*, підтверджене бронювання – *confirmed reservation*, гарантоване бронювання – *guaranteed reservation*, бронювання готельних номерів – *hotel booking*, бронювання проживання – *accommodation booking*, забронювати номер для когось – *to book into*, оплата за послуги бронювання – *booking charge/fee*, бланк бронювання – *booking form*, послуга з бронювання – *booking service*, режими бронювання – *modes of reservations*, онлайн-бронювання – *online reservations*, вибір дати заїзду – *select check-in*, вибір дати виїзду – *select check-out dates*, вибір типу кімнати (номера) – *choose room type*, введення інформації про гостя – *enter guest information*, перегляд та підтвердження – *review and confirm*, оплата – *payment*, система бронювання готелю – *hotel booking engine*, приймати замовлення на резервування місця у готелі – *to accept a hotel reservation*, журнал реєстрації бронювання – *reservation diary*;

6.2 прибуття у готель (arrival) реєстрація (Checkin Procedure) і розміщення (Accommodation): прибуття (заїзд) у готель – *arrival*, дані про прибуття – *arrival data*, дані про вибуття – *arrival figures*, графік заїзду – *arrival*

schedule, час прибуття – *arrival time*, приймати платіжні картки – *to accept credit cards*, заселені гості – *accommodated guests*, наявність проживання – *accommodation availability*, вартість проживання за ніч – *accommodation cost per night*, вартість проживання на одну особу – *accommodation cost per person*, витрати з розрахунку на один день перебування – *accommodation costs per one day*, знижка на проживання – *accommodation discount*, варіанти проживання – *accommodation options*, вартість проживання – *accommodation price*, ім'я гостя готелю – *guest's name*, анкета, карта проживаючого гостя – *guest card*, реєструвати гостя – *to register*, постоялець готелю – *resident*;

6.3 проживання (staying) і обслуговування: технічне оснащення готельного номеру – *guest room technology*, довідник готельних послуг – *guest services directory*, надання послуг – *rendering of services*, поповнення інвентарю, обладнання у номерах – *replenishment of appliances and equipment*, вимога – *requirement*, послуга замовлення напоїв у номер – *beverage offer via room service*, викликати (покоївку, офіціанта) – *to call*, здійснювати прибирання – *to do the cleaning*, карта-ключ – *key card*, підготовка номера до заселення – *room makeup, room preparation*, перебування у готелі – *hotel stay*, статус номера (чистий, брудний) – *status of a hotel room*;

6.4 виїзд (departure), остаточна оплата гостем послуг готелю: виїзд гостя – *guest's departure*, виставляти рахунок до оплати – *to draw a bill*, виставляти рахунок на проживання – *to present a hotel bill*, здійснювати виїзду перевірку – *to carry out a tour of inspection*, оформлення виїзду – *check-out*.

Отже, англомовна готельна лексика утворює конгломерат взаємопов'язаних компонентів, які організовані на основі позамовних зв'язків у макрополя. Виділення лексико-семантичних полів та макрополів допомагає структурувати готельну термінологію, що полегшує її вивчення та відтворення мовою перекладу.

Література

Мальська, М. П., Микитенко, М.О., Котловський, А.М. (2015). *Англо-український словник термінів сфери туризму*. Київ: "Центр учбової літератури".

Alyjeva, G.B. (2023). *Dilchilikdasemantiksahaanlajyshy* [Concept of semantic field in linguistics]. *Filologijamasalalari*, 12, 189–195.

Gadashova, A. (2023). The Lexico-Semantic Field in Modern Linguistics: Foundations and Applications. *Path of Science*, 9(11), 1001-1007. <https://doi.org/10.22178/pos.98-1>.

Nataliia Kyrnis

Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University
Lexical and Semantic Characteristics of Hotel Vocabulary

The article presents a semantic analysis of terminology in the hotel business. Terminological units were grouped into six macro-fields, united by common semantics and functional purpose: hotel classification, hotel staff by departments, hotel department functions, room types, services and guest cycle in a hotel. Each macro-field includes the corresponding semantic-thematic groups.

Key words: *macro-field, semantic-thematic groups, English hotel vocabulary, lexical and semantic field.*